

L'ALMUD DE CADASCÚ CANICHE

A CURA D'ANNA ROIGÉ
13.03.2021 - 06.06.2021

Una de les preocupacions més importants que ha mogut sempre el nostre projecte ha estat la de superar la cultura d'un sol ús i del consum ràpid, i per això hem establert estratègies de reutilització, flexibilització, dotació de nous usos, etc. Particularment, ho hem valorat en tot allò que fa referència al desenvolupament de les ciutats i també de l'arquitectura. La Panera n'és un exemple molt apropiat, atès que l'arquitectura medieval sobre la qual s'assenta ha tingut diferents utilitats al llarg de la seva història. La primera funció d'aquest immoble va ser d'almodí, llotja de contractació de la ciutat i epicentre de tot tipus de transaccions.

El terme *almodí*, emprat ja pels àrabs, procedeix d'una paraula en llatí, *modius*, que era una mesura romana d'àrids i cereals. Aquest terme, a la vegada, va donar origen a almud (de l'àrab *al-mudd*), que podia ser tant mesura d'àrids com impost municipal o espai de terra on cabia un modi o almud de sembradura. Com a unitat de mesura fou exportada a Amèrica, i allí l'almud constitueix una unitat per a grans en forma de calaix de fusta. En aquelles latituds, l'almud ha tingut un ús lúdic entre els infants camperols, que el fan servir com a banquet o, tombat, per executar un ball anomenat, precisament, *almudes*.

Per la singularitat de cada un dels llocs, la cabuda de l'almud variava entre unes regions i unes altres, fins i tot entre unes finques i d'altres de la mateixa zona. En definitiva, cada territori, inclús cada finca, podia tenir el seu almud propi, adaptat a les seves necessitats i conveniències. Va ser durant el regnat d'Isabel II quan a Espanya es va voler posar fi a tots aquests particularismes i es va adoptar per decret el sistema mètric decimal, que seria obligatori a partir de la segona meitat del segle XIX, malgrat les reticències que va generar. Se cercava l'estandardització, l'eficiència i la seguretat.

La lògica estandarditzadora no ha estat exclusiva de les unitats de mesura. També els llibres s'hi han vist sotmesos i cada editorial, per estalviar despeses i buscar una identificació més fàcil dels seus «productes», genera estratègies d'uniformització pel que fa a mida, imatge, disseny...

A Caniche hem mirat d'esquivar aquestes lògiques. Sempre hem concebut el llibre com una arquitectura que genera un espai disposat a ser utilitzat per l'artista o l'autor amb qui hem treballat en cada moment. Per això, és difícil trobar en el nostre catàleg dos llibres iguals. Cada projecte sorgeix d'una necessitat específica i respon a condicionants particulars: hi ha llibres arrebossats en gotejat com si fossin les parets d'un habitatge de l'època

desenvolupista; hi ha llibres que són miralls en els quals el lector es reflecteix; llibres que són l'atles complet d'un artista que únicament es comunica amb el món a través dels seus mapes; un diari en el qual una artista narra la gestació de la seva filla i com, a través del brodat, va trobar, en el món de l'art, narratives vitals que es mesclen amb l'ofici de l'artista; les fractures derivades dels atacs de l'11 de setembre a Nova York; apunts del treball a les deveses; llibres que donen la volta a la càmera dels fotògrafs que documenten l'art contemporani per indagar en la seva mirada i la seva manera de mostrar-nos l'obra dels altres; hi ha enraonadissa i dies que passen lentament al llarg de totes les seves hores; llibres que dibuixen paraules meravelloses d'altres, que joguinegen amb els fantasmes i les absències, que ens narren la nostra història a través de l'enginyeria i les infraestructures que ens sostenen, que metamorfosen el seu autor amb un col·leccionista de fa més d'un segle, que ens parlen del moviment en l'espai i de l'espai relatiu; llibres que ens permeten construir maquetes de cases a milers de quilòmetres de distància...

En aquesta exposició, es mostren dinou almuds de fusta penjats (on s'acomoden dinou dels nostres llibres), a més d'un altre que espera ser ocupat pel llibre següent, en aquest cas, de David Bestué. Cada almud té una mesura ajustada en l'amplada i a la meitat de la seva altura, per tal que els llibres es puguin veure i ser consultats.

Ens acollim a les paraules d'Isidoro Valcárcel Medina, artista amb el qual estem preparant un futur llibre: «S'acostuma a dir que la cultura es conserva a les biblioteques, en forma de llibres. El problema sol sorgir quan s'adverteix que aquests llibres són transmissions superficials mancades de volum (raó per la qual se'ls anomena sovint *volums*). No és possible deixar de qüestionar-se per què se'ls donen mides i formats preestablerts. Si els llibres, les prestatgeries que els contenen i, per extensió, les mateixes biblioteques responen a canons físics és perquè no hi ha intenció de sobrepassar l'aspecte extern de la cultura. Indubtablement, el contingut d'un llibre no està pensat perquè encaixi en una mida estàndard; quan se l'hi dona, s'està cedint a l'interès limitador de la cultura».

Caniche

**Centre d'Art
la Panera**

Direcció:
Cèlia del Diego

Coordinació
d'exposicions
i comunicació:
Antoni Jové

Centre
de documentació:
Anna Roigé

Educació:
Helena Ayuso

Programes públics:
Roser Sanjuan

Col·laboració:
Jordi Antas,
Júlia Moreno
i Miquel Palomes

Manteniment:
Carlos Mecerreyes

Horari:
De dimarts a dissabte,
de 10 a 14 h i de 17
a 19 h.

Diumenges i festius,
d'11 a 14 h.
Dilluns tancat.

HO ORGANITZA

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida